

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Галина Симеонова Радева

Институт по молекулярна биология „Академик Румен Цанев“ при БАН

Относно конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“, професионално направление 4.3. Биологически науки“, научна специалност „Генетика“ за нуждите на секция „Биомониторинг и екологичен риск“, Отдел „Екосистемни изследвания, екологичен риск и консервационна биология“, ИБЕИ-БАН, обявен в ДВ 25 бр./10.03.2026 г. с единствен кандидат гл. ас. д-р Цветелина Жанова Герасимова.

Настоящото становище е изготвено на основание на Заповед на Директора на ИБЕИ-БАН № 24/07.05.2026 г. и решение на заседанието на научното жури от 20.05.2026г. Представените документите и комплект материали на електронен носител от гл. ас. д-р Цветелина Герасимова са изготвени прецизно и в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото приложение и с Правилника за развитие на академичния състав на БАН и отговарят на критериите на ИБЕИ-БАН за заемане на академичната длъжност „доцент“. като съдържа всички изискващи се документи, които описват детайлно нейната академична дейност и позволяват тя да бъде оценена обективно.

1. Биографични данни за кандидата.

Гл. ас. д-р Цветелина Герасимова завършва висшето си образование в Биологически факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“ със степен магистър по Екология и опазване на околната среда през 2002 г. През 2012 г. придобива научна степен „доктор“ в Института по зоология на БАН. Работи последователно като биолог в Института по ботаника и Института по зоология към БАН, като асистент и понастоящем гл. асистент в ИБЕИ-БАН.

2. Съответствие с минималните национални изисквания на ЗРАСРБ и допълнителните изисквания на ИБЕИ за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Справката за изпълнение на минималните национални изисквания и на допълнителните на ИБЕИ-БАН за заемане на академичната длъжност "доцент" показва, че гл. ас. д-р Герасимова

изпълнява и надхвърля критериите по отделните показатели, като формира общо **645** точки при изискващи се **430**, съгласно Правилника на ИБЕИ-БАН.

Както следва: показател А: дисертационен труд **50 т.**; показател В: Хабилизационен труд-научни публикации с Q, реферирани в *Web of Science* и *Scopus* са представени 6 публикации в Q1-4 бр., Q2- 1 бр., Q4-1 бр. - общо **130 т.**; в показател Г са включени 15 публикации в Q1-4 бр., Q2-1 бр., Q3-4 бр., Q4- 4 бр., 1 публикации с SJR и една глава от книга- **265 т.**; Показател Д: Цитирани трудове-**200 т.**

3. Оценка на научноизследователската дейност на кандидата

В конкурса д-р Герасимова представя 22 научни труда, като 21 публикувани в индексирани и реферирани списания в световноизвестни бази данни с научна информация (WoS, Scopus) и една глава от книга с общ **ИФ=38**.

Хабилизационната справка на д-р Герасимова обхваща изследвания в областта на цитогенетиката, генотоксикологията и биологичната активност на природни и синтетични съединения, включващи растителни екстракти, масла и отпадни продукти от дестилационен процес, провеждан с различни методи. В своите изследвания д-р Герасимова прилага мултисистемен подход, включващ класически цитогенетични методи – анализ на хромозомни аберации, микроядрен тест и изследване на митотичната активност в *in vitro* и *in vivo* тестови системи, което позволява получаването на задълбочени резултати и формулирането на обосновани заключения.

Постигнати са научни резултати с научен, научно-приложен и методичен характер. Най-общо приносите се групират както следва:

1. Доказано е, че продуктите от маслодайната роза (*Rosa spp.*), включително хидрозоли и етерични масла, проявяват ниска генотоксичност и значителен генопротективен потенциал, което подкрепя приложението им в медицината, хранителната и козметичната индустрия, както и в екологичните практики (B4_1–6, G8_16).
2. Новосинтезираните аминоксифонати и техните производни показват ниска до умерена генотоксичност, умерена антипролиферативна активност и значителен противотуморен потенциал, което ги определя като перспективни обекти за бъдещи фармакологични изследвания (G7_1, 2, 5, 7–11).
3. *In vivo* цитогенетични изследвания показват, че тетрахидрофуранът (THF) предизвиква умерени кластогенни ефекти при дребни гризачи, като са установени

съществени междувидови различия в чувствителността. Видът *Mus spicilegus* е определен като подходящ модел за генетичен мониторинг в агроecosистемите (G7_14).

4. Снежната полевка (*Chionomys nivalis*) е установена като чувствителен биоиндикаторен вид за оценка на замърсяването с олово във високопланинските екосистеми, което има значение за оценката на генетичния риск при продължително въздействие на тежки метали (G7_12).
5. Извършена е първата цитогенетична характеристика на автохтонната порода Каракачанско куче и е разработен минимално инвазивен метод за получаване на метафазни хромозоми, който създава основа за бъдещи консервационни и селекционни изследвания (G7_3, 4).

4. Допълнителни дейности на кандидата.

От представените документи силно впечатление прави активното участие на д-р Герасимова на научни форуми. Тя е представила списък с 21 участия в национални и 46 участия в международни научни форуми с доклади или постери. Също така, д-р Герасимова има висока проектна активност като е участвала в 10 национални и 4 международни научни проекта.

Заклучение: Научните изследвания на гл. ас. д-р Герасимова в областта на цитогенетиката, генотоксикологията и биологичната активност на природни и синтетични съединения, представени в 22 научни публикации, ясно очертават нейния научноизследователски профил и напълно съответстват на тематичното направление на конкурса. Научната дейност на д-р Герасимова я утвърждава като задълбочен изследовател и висококвалифициран професионалист. Всичко това ми дава основание да оценя високо цялостната ѝ научна дейност и да изразя положителното си становище. Убедено препоръчвам на уважаемото Научно жури и на Научния съвет на ИБЕИ-БАН да избере гл. ас. д-р Цветелина Герасимова за доцент по научната специалност “Генетика” в професионалното направление 4.3 Биологически науки за нуждите на секция „Биомониторинг и екологичен риск“, Отдел „Екосистемни изследвания, екологичен риск и консервационна биология“, ИБЕИ-БАН.

22.06.2026 г.

Подпис

/доц. д-р Г. Радева